

РЕЧНИК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ И ПОНЯТИЯ

АБИОТИЧЕН	Отнасящ се до неживата природа.
АБИОТИЧНИ ФАКТОРИ	Условията на неживата природа, които действат комплексно върху организмите и имат пряко значение за живота им.
АВТОХТОНЕН	Местен.
АНТРОПОГЕНЕН	Предизвикан от човека.
АНТРОПОГЕННИ ФАКТОРИ	Съвкупност от разнообразни човешки дейности, които действат върху живата и неживата природа.
ПОПУЛАЦИЯ	Териториално обособена съвкупност от индивиди от един и същи вид, които могат свободно да обменят генетичен материал помежду си.
АРЕАЛ	Област на географско разпространение на живи организми (вид, род, семейство и т.н.) или определен тип биотични съобщества.
АСОЦИАЦИЯ	Съвкупност от разнородни популации с название от доминиращ вид или видове, основна класификационна единица на растителната покривка.
БЕЗПОКОЙСТВО	Резултата от различни човешки дейности върху дивите животни, изразяващ се в уплашено, възбудено или раздразнено състояние и невъзможност да осъществяват присъщите им поведенчески действия в заетата от тях зона. Води до отрицателен за животното резултат - от изменения в поведението до напускане на естествения му район на обитаване.
БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ	Многообразието между живите организми от всички източници, включително сухоземни, морски и други водни екосистеми и екологичните комплекси, към които принадлежат; това включва разнообразие в рамките на отделния вид, между видовете и екосистемите
БИОМ	Област или група области (природно - климатична зона), които имат характерни климатични или други физически условия, необходими за развитието на приспособените към тях растения и животни и комплексите от тях; крупно системно-географско подразделение в пределите на дадена географска зона.
БИОСФЕРА	Съвкупността от всички живи организми на земята, които непрекъснато взаимодействат със средата и с дейността си я изменят.
БИОТИЧЕН	Отнасящ се до живите организми и живата природа.
БИОТИЧНИ ФАКТОРИ	Взаимоотношенията между организмите от един или различни видове при съвместния им живот.
БИОТОП	Виж. местообитание на вид/територия със сходни климатични и почвени условия, заселена с определен комплекс от живи организми –биоценоза.

БИОЦЕНОЗА (СЪОБЩЕСТВО)	Биологична система от популации на различни видове, които са взаимно свързани и обитават определена територия с еднородни условия (биотоп).
БРАКОНИЕРСТВО	Нарушаване на законовите норми за опазване на природните ценности с цел лично облагодетелстване; включва всички форми на посегателства към всички типове природни ценности, включително: - убиването, улавянето, преследването и нараняването на диви животни, вземане, пренасяне и превозване на намерени ранени и убити животни или разпознаваеми части от тях, събиране на яйца и индивиди, търговия с диви животни. - престой или движение на лица на територията на парка с извадени от калъф и сглобени гладкоцевни и нарезни пушки, огнестрелно оръжие с автоматична и полуавтоматична стрелба. Браконьерството представлява престъпление по наказателно-процесуалния кодекс с изключение на маловажните случаи, които се считат за административни нарушения.
ОРГАНИЗЪМ	Всяко живо тяло, което е съставено от съгласувано действащи органи и съществува самостоятелно. Организмът е индивид в популация от отделен вид. естествени условия.
ВИД	Група от морфологично сходни организми, имащи общ произход, които са потенциално способни да обменят помежду си генетичен материал в естествени условия.
ТАКСОН	Общото наименование на класификационните единици, към които се отнасят подвидът, видът и по-високите единици от ниво вид.
ВЛАЖНИ ЗОНИ	Райони, включващи езера, блата, мочурища, торфища или други водни площи, независимо дали са естествени или изкуствени, постоянни или временни, с вода, която е статична или течаща, прясна, полусолена или солена, включително морска вода, чиято дълбочина или отлив не надхвърля 6 м.
ВОДНИ ПЛОЩИ	Териториите от горския фонд, поземления фонд и континенталния шелф и изключителната икономическа зона, залети с вода.
ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	Усилие (във време и ресурси) за възстановяване в зт на вид или хабитат (euosite)-чрез този критерий се установява стойността на елемента: колкото по-трудно е възстановяването, толкова по-важно е опазването на съответния елемент.
ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	Пресъздаване в естествени условия на съобщества от организми, екосистеми и комплекси от тях по модел на естествено съществуващите или създаване на условия за повторно възникване или увеличаване числеността на природни популации.
ГЕНЕТИЧНИ РЕСУРСИ	Материали от растителен, животински или микроорганизмов произход, съдържащи функционални единици на наследственост и имащи реална или потенциална стойност.
ГОРИ	Горите и земи в горския фонд по смисъла на Закона за горите.
ГОРСКИ ФОНД	Всяка територия извън строителните граници на населените места, предназначена основно за гори и обхващаща гори, храсти, земи за залесяване, недървопроизводителни земи, посочени в единния кадастър с изключение на горите, създадени върху земи от поземления фонд по закона за горите.

ЗЕМИ	Селскостопанските земи по смисъла на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи.
ЛАНДШАФТ	Територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори.
ДИВА ПРИРОДА	Участък от природата, който не е нарушен от дейността на човека, естествен ландшафт с характерни диви растения и животни и съобщества от тях.
ДОМИНАНТЕН ВИД	Вид, който преобладава по численост, оказва съществено влияние върху средата и обмена на енергия в биоценозата.
ЕКЗЕМПЛЯР	Всяко животно или растение, живо или мъртво, всяка лесно разпознаваема част от тялото или всеки продукт, получен от животното или растението, както и всяка друга стока, която въз основа на съпроводителен документ, опаковка, означение, етикет или друго обстоятелство може да се идентифицира като част или дериват от животно или растение.
ЕНДЕМИЧЕН ВИД	Този вид, който се среща само в определен географски район.
ЗАСТРАШЕН ВИД	Този вид, който е заплашен от изчезване в целия си ареал или в голяма част от него.
РЯДЪК ВИД	Този вид, чиито популации са малобройни, разпръснати или зависими от специфични фактори и ако не непосредствено, то косвено е застрашен или потенциално застрашен
СВЕТОВНО ЗАСТРАШЕН ВИД	Вид, включен в категориите "изчезнал в природата", "критично застрашен", "застрашен" и "уязвим" на актуалния Червен лист на Международния Съюз за защита на природата.
МУТАЦИЯ	Естествена или получена чрез селекция промяна на характеристиките на индивидите от даден биологичен вид, при който се променя окраската или формата на тялото.
ГЕНЕТИЧЕН МАТЕРИАЛ	Материали от растителен, животински или гъбен произход, съдържащи функционални единици на наследственост.
ГЕНЕТИЧНИ РЕСУРСИ	Генетичен материал с реална или потенциална стойност.
ЕКОЛОГИЧЕН КОРИДОР	Територия, която осигурява връзката на популации, съобщества, екосистеми или местообитания и осигурява безпрепятствената миграция на индивиди и генетичен материал.
ЕКОЛОГИЧНА НИША	Съвкупността от всички фактори на средата, които формират необходимите условия за съществуването на даден вид в биоценозата.
ЕКОЛОГИЧНО РАВНОВЕСИЕ	Състояние на балансираност в екосистемата между биоценозата и биотопа на всички надорганизмови равнища.
ЕКОЛОГИЧНА СУКЦЕСИЯ	Последователна естествена смяна на една екосистема с друга под въздействието на фактори, които съществено изменят или разрушават първоначалната и се създават условия за развитието на друга екосистема, по- приспособена към новите условия.

ЕКОЛОГИЧНО УСТОЙЧИВО ПРЕДПРИЯТИЕ (ЕУП)	<p>Всяка една стопанска дейност отговаряща на следните критерии би могла да бъде квалифицирана като екологично устойчиво предприятие (ЕУП):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Носи ползи за околната среда – запазване на биологичното разнообразие; - Генерира социално икономически ползи – създаване на работни места, принос за намаляване на бедността в селските райони, генериране на местен доход, добавяне на допълнителна стойност към местните продукти и услуги; - Техническа и финансова изпълнимост и стабилност
ЕКОСИСТЕМА	Динамичен комплекс от растителни, животински и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица със специфични взаимосвързани процеси и специфичен общ облик.
УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ	<p>Управление на ползването, развитието и опазването на природните ресурси по начин и степен, които дават възможност на настоящите поколения и общности да си осигуряват социални, икономически и културни блага, без да се:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) намалява възможността на бъдещите поколения и общности да задоволяват социални, икономически и културни нужди; б) нарушава способността на екосистемите да осъществяват своите почвозащитни и климаторегулиращи функции; в) намалява значително биологичното разнообразие
МУЗЕЙ	Културна и научна организация по смисъла на Закона за културното наследство.
ЗАЩИТЕНА ЗОНА	Територии като такива по ЗБР, предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение.
БЛАГОПРИЯТНО СЪСТОЯНИЕ НА ВИД	<p>Благоприятно състояние на видовете е, когато:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) данните за динамиката на популациите на вида показват, че този вид е и ще остане жизнеспособен елемент на природното местообитание; б) естественият район на разпространение на този вид не намалява и не е налице тенденция към намаляване; в) е налице достатъчно голямо местообитание, което осигурява преживяването на популациите на този вид.
БЛАГОПРИЯТНО СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТООБИТАНИЕ	<p>Благоприятно състояние на природно местообитание е, когато:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) площта на неговото естествено разпространение е постоянна или се разширява; б) неговата структура и специфични функции осигуряват дългосрочното му съществуване; в) състоянието на характерните за него видове е благоприятно.